

El reportatge

Text i fotografies, Josep Xicota

L'art funerari del cementiri de Manresa

El cementiri de Manresa conté un immens patrimoni, sobretot arquitectònic i escultòric, que roman obert i amagat alhora entre panteons, capelles i escultures. Una [iconografia funerària](#) d'artistes tan importants com [Josep Llimona i Bruguera](#), [Carles Flotats i Galtés](#), [Alexandre Soler i March](#), [Pau Bergonyós](#), [Josep Firmat i Serramallera](#), [Bernat Pejoan](#) o [Eusebi Arnau i Mascort](#), entre molts d'altres, tots ells figures destacades de l'art de finals del segle XIX i principis del XX. (*Informació biogràfica o ampliada molt interessant, en molts casos sorprenent, als enllaços de color blau*)

Panteó de Baltasar Portabella i d'Argullol amb l'escultura de Josep Llimona.

Realment sobta la gran plaça que se'ns obre al davant quan creuem la porta d'entrada d'aquesta necròpoli i, molt més, els primers panteons que s'hi veuen.

A la nostra dreta ja hi trobem el que, de ben segur, és la joia de la corona d'aquest immens museu a l'aire lliure. Es tracta del panteó de Baltasar Portabella i d'Argullol, mort el 1917 i obra de l'escultor Josep Llimona, compostat per una creu llatina sobre pedestal i amb una dona asseguda que sosté una ancora.

Sense adonar-nos, però, ja hem deixat darrera nostra una altra icona destacable del recinte funerari manresà. És l'àngel que encapçala la porta d'accés i que hom pot veure, per la seva grandària, des de ben lluny. Aquest és obra de Carles Flotats (Barcelona, 1880 – Canet de Mar, 1949), autor també dels panteons de les famílies Jorba, Devant i Alter, i lligat a la ciutat per la seva condició de fill de pares manresans.

El cementiri de Manresa és obra de l'arquitecte barceloní [Antoni Rovira i Trias](#). La primera pedra fou posada el dia 21 de novembre de 1847 i immediatament començaren les obres de construcció.

Malgrat les contínues ampliacions és, sens dubte, la part antiga la que ens mostra el seu caràcter monumental inspirat alhora en l'arquitectura egípcia i clàssica.

Panteó guardat per un àngel, un dels motius més significatius del cristianisme.

Com veieu el cementiri de Manresa, deixant de banda la seva funció principal, la d'enterrar morts, constitueix un conjunt monumental francament interessant per ésser visitat amb curiositat. Això si, sense menyscabar el respecte envers el recinte, construït de bon començament sagrat.

El que si trobem a faltar en visitar-lo, ja no parlo d'una visita guiada del tot impensada, és alguna mena de guia que ens permeti recorre'l amb cert coneixement i criteri. Destriant, en aquest cas, el gra de la palla a fi de visitar aquells panteons, capelles i conjunts escultòrics que siguin realment d'interès. Us recomano en aquest cas el **"pdf"** que trobareu a "[La iconografia funerària al cementiri de Manresa](#)".

La gran quantitat d'art d'artistes de renom al cementiri manresà no és pas casual. Al llarg del segle XIX Manresa es convertí, així com succeí en altres poblacions properes als rius Llobregat i Cardener, en una ciutat industrial. Hi van aparèixer les primeres fàbriques tèxtils i, en conseqüència, les primeres castes empresarials.

D'aquesta manera s'hi començaren a construir diverses cases modernistes, la majoria d'elles encarregades a arquitectes locals, com és el cas d' [Ignasi Oms i Ponsa](#). Però també van aterrar a casa nostra artistes forans de la talla d'Alexandre Soler -Institut Lluís de Peguera (1906) i la modernista Farinera Albareda (1909), entre d'altres- o Josep Firmat -Quiosc de l'Arpa (1917) i Farmàcia Esteve (1926)-, clars exemples del modernisme aplicat al mobiliari urbà o a establiments comercials.

Aquest nou empresariat feu erigir, a més d'obres urbanes, les seves llars per el descans etern al cementiri de Manresa. Vet aquí la gran quantitat i qualitat d'art que aplega el recinte funerari manresà, gairebé únic en el seu gènere.

Panteó de J. Fossas. Es troba abandonat i enlloc de símbols cristians s'hi veu la llegenda: Amistat Perpètua.

Si abans dèiem que just en entrar, a la nostra dreta, hi trobem el panteó de Baltasar Portabella obra de Josep Llimona, si anem cap a la nostra esquerra, i just a la primera capella, també hi trobem una altre peça escultòrica seva.

Aquí al nostre costat veiem un curiós panteó amb una llegenda que podriem qualificar de laica o laicitzant: Amistat Perpètua.

Podeu descarregar les fotografies [aquí](#):

Editorial

Ja tenim aquí de nou **Manresa a cop d'ull**, aquesta vegada amb el seu número 1. Gràcies a la rampellada fotogràfica dels murals del carrer Barreres tenim ara a les nostres mans (o a les nostres bústies de correu electrònic, millor dit) un mitjà de comunicació nou i diferent. Com podeu comprovar just aquí sota algunes entitats de casa nostra ja ens fan arribar les seves inquietuds en forma d'actes programats, precisament una de les finalitats d'aquest butlletí. Una altra, la d'arribar al major nombre possible de gent, també es va acomplint i són ja molts els que el reben mes a mes.

Pels continguts ja es pot deduir que "Manresa a cop d'ull" se centra en les coses que es fan a casa nostra, si són de franc o gairebé millor que millor, amb especial atenció pels continguts culturals i la sensibilitat que requereix sobretot el nostre medi ambient.

Finalment només us fem avinent de nou l'adreça manresaacopdull@gmail.com que ens serveix per a fer possible aquesta comunicació. Us agraïrem que ens feu arribar a través d'ella tot el que cregueu oportú. Gràcies.

Taulell d'activitats

També pots veure el vídeo clicant a la imatge

Raons de pes ens porta a Manresa en concert gratuït a **Renaldo & Clara**, presentant el seu darrer LP "Lilà", el dijous 25 d'octubre a 2/4 d'11 del vespre a Vintage, al carrer Barreres al costat d'Abacus. T'agradarà si t'agraden: Le Mans, Bob Dylan o Red House Painters.

Renaldo & Clara han esdevingut la gran sorpresa catalana de l'any per els amants del pop més exigents. [Mira i escolta aquest vídeo.](#)

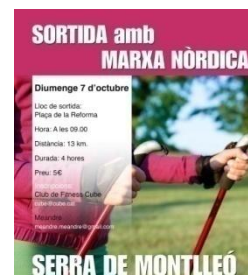
Activitats organitzades pel Centre Excursionista Montserrat.

El 14 d'octubre [excursió al Parc Natural del Montseny](#), prop de l'embassament de Vallfornés, al Castanyer d'en Cuc, de 12 m. de circumferència i una alçada de 15 m., per visitar aquest arbre monumental. La sortida es farà a 2/4 de 9 del matí des de l'aparcament del Carrefour, davant del Bages Centre.

Així mateix us podeu descarregar dels següents enllaços el [Calendari d'Excursions del CEM 2012-2013](#) i, de manera detallada, els seus [Cursets d'orientació](#).

L'entitat ecologista manresana **Meandre** ha organitzat pel proper diumenge, dia 7 d'octubre, una sortida de Marxa Nòrdica per la Serra de Montlleó. A partir de les 9 del matí, amb sortida des de la plaça de la Reforma, els participants recorreran, entre altres indrets, el Barri de la Guia, l'antic hostel de Can Pocoli i el turó de Paris coronant la Serra de Montlleó on esmorçaran.

És previst que la marxa finalitzi als vols de 2/4 d'1 del migdia.

CLUB DE LITERATURA INFANTIL:

Biblioteca del Casino de Manresa

Calendari 2012-2013

“Mares, pares, mestres... interessats en el llibre per a infants, ens trobem el segon dimarts de cada mes, a ¼ de 7 de la tarda, a la Biblioteca del Casino, per a intercanviar opinions al voltant de la lectura i la literatura infantil i juvenil i comentar les novetats més interessants”:

- 9 d'octubre
- 13 de novembre
- 11 de desembre
- 15 de gener
- 12 de febrer
- 12 de març
- 9 d'abril
- 14 de maig
- 11 de juny

ESPAI MEMÒRIES:

Museu Comarcal de Manresa

Exposició “Aparèixer-desaparèixer”:

Fins el 30 de novembre mostra de **Jesús Galdón** sobre la destrucció del patrimoni pels conflictes bèl·lics, i en concret aprofundint en el fets succeïts a **Manresa** en començar la **Guerra Civil**.

Dissabte, 6 d'octubre, a les 7 de la tarda:

“Quan a Manresa s'enderrocaven esglésies”, lectura dramatitzada de textos a favor i en contra de la destrucció d'esglésies durant la **Guerra Civil**, a càrrec del **Grup de Teatre Els Carlins**.

Els museus de Manresa**Museu Comarcal****Museu de Geologia****Museu de la Tècnica**

Via de Sant Ignasi, 36-40
93 874 11 55

Divendres i dissabte:
de 10 a 14 h. I de 17 a 20 h.

Diumenges i festes :
de 10 a 14 h.

Entrada general: 3 €

Gratuïta: jubilats, menors
de 16 anys i tots els
divendres per a tothom.

Av. Bases de Manresa, 61-73
93 877 72 41

Diumenge de 10 a 13 h.
Altres dies visites concertades
Entrada gratuïta.

Crta. De Santpedor, 55
93 877 22 31

De dimarts a diumenge:
de 10 a 14 h.

Entrada general: 3 €

Reduïda: 1,5 € per a
jubilats, estudiants i nens
de 12 a 16 anys.

Gratuïta: menors de 12
anys, docents i carnet del
Club Súper 3.

Última hora

Trilogy Rock ens presenta pel proper dissabte, 6 d'octubre a les 12 del migdia, un interessant concert – vermut – poesia de la mà del cantant [Oriol Tramvia](#). (Pots veure i escoltar el vídeo a l'enllaç)

L'acte, amb entrada gratuïta, tindrà lloc a l'Ateneu Cultural Ca La Samsona, al carrer Sant Bartomeu 32 de Manresa.

Altres activitats d'interès per aquest mes d'octubre

Dilluns 15 d'octubre a les 19.30 h.

Presentació del darrer número de la revista de poesia en llengües peninsulars **CARAVANSARI**, a càrrec del seu director Mateo Rello.

Llegiran els poetes Jordi Pàmies i Rodolfo del Hoyo, dos dels autors publicats en aquest número.

Organitza: Revista Caravansari i Ca la Samsona.

Divendres 26 d'octubre a les 22.30 h.

CERCATASQUES POÈTIC, ruta poètica.

Recorregut: Ca la Samsona (Inici 22.30h), Cafè Bar La Peixera (23.15h), La Gramola (24.00h), Cercle Artístic de Manresa (00.45h) i El Vermell (01.30h).

Coordina: Laia Noguera

Músic: Pablo Selnik, flauta travessera

Organitza: Gremi de Llibreters de Catalunya i Ajuntament de Manresa.

Hi col·labora: Ca la Samsona, Cafè Bar La Peixera, La Gramola, Cercle Artístic de Manresa i El Vermell.

Del dimecres 3 al dimarts 30 d'octubre te lloc a Manresa el **FESTIVAL LITERARI TOCATS DE LLETRA 2012**. Podeu veure el programa sencer de tots els actes organitzats clicant al [vinçle blau](#).